

Αθήνα, 20 Δεκεμβρίου 2022

Ερώτηση & Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων

Προς Υπουργό Πολιτισμού & Αθλητισμού

**Θέμα: Άμεσος χαρακτηρισμός και προστασία αρχαιοτήτων εντός του
Μητροπολιτικού Πάρκου 'Αντώνης Τρίτσης'**

Εντός της έκτασης των 1.200 στρεμμάτων του Μητροπολιτικού Πάρκου της Αθήνας 'Αντώνης Τρίτσης' στο Δήμο Ιλίου στο βορειοδυτικό λόφο του κρύβεται το πετρόχτιστο εκκλησάκι του Αποστόλου Παύλου. Πρόκειται για μια κληρονομιά με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική και αισθητική αξία, η οποία σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε το διάστημα 1958-1960, από τον αρχιτέκτονα Αθανάσιο Κουτσογιάννη (1926-2006), στο πλαίσιο δεκαετούς συνεργασίας του με τον Πέτρο και τον Δημήτρη Πικιώνη. Το έργο αφορούσε στην κατασκευή ενός χριστιανικού ναού στην περιοχή «Πύργος Βασιλίσσης», δίπλα στο κτίριο της «Εθνικής Εστίας» η οποία, από το 1954, ανέπτυξε προγράμματα κοινωνικής αγωγής μέσα από τη φιλοξενία ομάδων πολιτών από την Ελληνική επαρχία. Μαζί με τους Αθ. Κουτσογιάννη και Δ. Πικιώνη, συνεργάστηκε και ο ζωγράφος Φώτης Κόντογλου ο οποίος φιλοτέχνησε το τέμπλο και τρεις φορητές θρησκευτικές εικόνες.

Στις 23 Νοεμβρίου 2017 ο Φορέα Διαχείρισης του Μητροπολιτικού Πάρκου «Αντώνης Τρίτσης» συνέταξε φάκελο για να χαρακτηριστεί το εκκλησάκι ως διατηρητέο κτίριο, αλλά παράλληλα και ως έργο τέχνης, λόγω των πολύτιμων αγιογραφιών του Φώτη Κόντογλου. Το αίτημα κήρυξης προς το Υπουργείο Πολιτισμού (Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και τεχν. Έργων Αττικής Ανατ. Στ. Ελλάδας & Κυκλάδων και στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Αθηνών) περιελάμβανε σχετική έκθεση τεκμηρίωσης της ιστορικής και αρχιτεκτονικής αξίας του έργου στην οποία περιλαμβάνονται στοιχεία ταυτοποίησης του έργου (πρωτότυπα σχέδια, φωτογραφίες αποτύπωσης, τοπογραφικά σχέδια), εκτενή καταγραφή της διαδικασίας και των εμπλεκόμενων στο σχεδιασμό και υλοποίηση, όπως και την αποτίμηση των αρχιτεκτονικών, κοινωνικών, και πολιτισμικών αξιών του έργου.

Η κήρυξη αφορά στις εξής ενότητες: α) Το κτιριακό κέλυφος του Ναού Αποστόλου Παύλου, β) Τα αντικείμενα και εξοπλισμό που σχεδιάστηκαν από τους αρχιτέκτονες Κουτσογιάννη-Πικιώνη και τα καλλιτεχνικά έργα του ζωγράφου Φώτη Κόντογλου στο εσωτερικό του κτιρίου, γ) Τον περιβάλλοντα χώρο με όλες τις τοπικές διαμορφώσεις.

Επιπλέον, στην περιοχή του Δήμου Ιλίου εντοπίστηκαν περί τα μέσα του προηγούμενου αιώνα σπάνια ευρήματα παλαιοντολογικού ενδιαφέροντος, εξελιγμένης μάλιστα μορφής. Η απολιθωματοφόρος θέση αποκαλύφθηκε το 1944, στο βορειοανατολικό τμήμα του Πύργου της Βασιλίσσης. Από τα διάφορα

απολιθώματα, το πιο εντυπωσιακό ήταν η κάτω σιαγόνα του θηλαστικού *Graecopithecus freybergi*, η ηλικία του οποίου υπολογίζεται πάνω από 7 εκατομμύρια χρόνια. Το εύρημα, σήμερα, βρίσκεται σε αρχαιολογικό Μουσείο στη Γερμανία ενώ πιστό αντίγραφο του εκτίθεται στο Παλαιοντολογικό Μουσείο του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τέλος στο χώρο του πάρκο βρέθηκε η επιγραφή η οποία χρονολογείται από τον 4ο αιώνα π.Χ. και αναφέρεται σε απόφαση του ιερέα του Απόλλωνα του Εριθασέου, με την οποία απαγορεύεται ρητά η δεινροτομία και αφαίρεση ξυλείας, κλάδων, ξηρών θάμνων ακόμη και πεσμένων φύλλων. Αντίγραφο της βρίσκεται στον 4ο όροφο του Δημαρχείου, ενώ το εύρημα φυλάσσεται στο Επιγραφικό Μουσείο της Ελλάδας.

Ερωτάται η υπουργός:

1. Ποιες ενέργειες έχουν γίνει για να κυρηχθούν προστατευτέα τα εξής: α) το κτιριακό κέλυφος του Ναού Αποστόλου Παύλου, β) τα αντικείμενα και εξοπλισμό που σχεδιάστηκαν από τους αρχιτέκτονες Κουτσογιάννη-Πικιώνη και τα καλλιτεχνικά έργα του ζωγράφου Φώτη Κόντογλου στο εσωτερικό του κτιρίου, γ) τον περιβάλλοντα χώρο με όλες τις τοπιακές διαμορφώσεις;
2. Ποιες ενέργειες έχουν γίνει σε σχέση με το παλαιοντολογικό εύρημα του *Graecopithecus freybergi* και πιθανά άλλα αντίστοιχα ευρήματα στο Μητροπολιτικό Πάρκο; Ποιο είναι το σημείο που βρέθηκε η γναθος του αρχάνθρωπου; Γιατί δεν έχει κηρυχθεί αρχαιολογικός χώρος και δεν έχουν γίνει εκ νέου ανασκαφές;
3. Ποιες ενέργειες έχουν γίνει σε σχέση με τις προϊστορικές και κλασικές αρχαιότητες στο χώρο του Μητροπολιτικού Πάρκου;

Αιτούμαστε την κατάθεση των παρακάτω εγγράφων:

Τους αρχαιολογικούς φακέλους με τις εκθέσεις των αρχαιολόγων οι οποίοι ήταν παρόντες καθ' όλη τη διάρκεια των αρχικών έργων κατασκευής και μετέπειτα επισκευής των έξι λιμνοδεξαμενών του Πάρκου, από το 1991 όπου ξεκίνησαν οι εργασίες χωματουργικών, φύτευσης και περίφραξης έως σήμερα.

Οι ερωτώντες/ούσες Βουλευτές/τριες

Γιάννης Βαρουφάκης

Μαρία Απατζίδα

Κρίτων Αρσένης

Κλέων Γρηγοριάδης

Γιώργος Λογιάδης

Σοφία Σακοράφα